

ת"ד 977/05/13 - מדינת ישראל נגד נידאל סואעד

בית משפט השלום לתעבורה בעכו
ת"ד 977-05-13 מדינת ישראל נ' סואעד

בפני
בעניין: השופט אבישי קאופמן
מדינת ישראל

המאשימה

נגד

נידאל סואעד

הנאשמים

גזר דין

הנאשם בתיק זה הורשע על פי הודאתו בביצוע עבירה של הפקרה לפי סעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה.

תחילה הנאשם כפר במיוחס לו והתיק נקבע לשמיעת הוכחות. לאחר שנשמעו עדויותיהם של 4 עדי תביעה חזר בו הנאשם מכפירתו, וכאמור לעיל, הודה בעובדות כתב האישום.

על פי עובדות כתב האישום וכפי שהתברר במהלך שמיעת הראיות, ביום 19.1.11, בסמוך לשעה 19:30, נהג הנאשם בטנדר מכיוון כמון לכיוון כרמיאל, כשלצידו הנוסע מר טארק סועאד. באותה שעה נסע בכיוון הנגדי מר יוסי רוזנברג ברכב אחר. רכבו של מר רוזנברג "נתקע" בצד הדרך ומר רוזנברג עמד לצד רכבו בקטע כביש חשוך. במהלך הנסיעה פגע הטנדר במר יוסי רוזנברג וגרם לו לחבלות מרובות לרבות מספר שברים. למרות האירוע הנאשם המשיך בנסיעה ועזב את המקום מבלי להושיט עזרה לנפגע. הנאשם המשיך בנסיעה לעיר כרמיאל שם פנה למעבידו סאלח סועאד, סיפר לו על המקרה ועל פי הנחייתו, ויחד עימו, פנה למשטרת כרמיאל.

לא מיותר לציין כי כתב האישום מייחס לנאשם עבירה של הפקרה, על פי החלופה המחמירה שבסעיף 64א(ב) לפקודת התעבורה, אך לא מייחס לו אחריות לאירוע התאונה עצמו שאירע כאמור בקטע כביש חשוך כאשר הנאשם ככל הנראה לא יכול היה להבחין במר רוזנברג לפני האירוע או להימנע מהפגיעה בו.

לאור גילו הצעיר (יליד 24.2.91) ועתירתה של המאשימה למאסר בפועל הופנה הנאשם לשירות המבחן לקבלת תסקיר בעניינו.

שירות המבחן מצא כי חלק מהגורמים להתנהגותו של הנאשם הינו הרקע המשפחתי שלו, לרבות אובדן בני משפחה

שסבלו ממחלה גנטית, ומצא כי קיימת נזקקות טיפולית אצלו לשם רכישת כלים להתמודדות טובה יותר עם מצבים מורכבים. עקב חוסר נכונות מצד הנאשם לא הוכנה תכנית טיפולית, והמלצת שירות המבחן הייתה להטיל עליו עונש של מאסר בעבודות שירות.

המאשימה סבורה כי מתחם הענישה ההולם בתיק זה הוא בין 18 לבין 30 חודשי מאסר, ועל הנאשם יש לגזור עונש הממוקם ברף האמצעי, וזאת לצד פסילה ממושכת של רישיון הנהיגה ועונשים נלווים. עוד טוענת המאשימה כי כנסיבות לחומרא יש להביא בחשבון את חומרת החבלות של הנפגע בתאונה והעובדה שהנאשם אינו לוקח את מלוא האחריות על העובדות הנטענות בכתב האישום, כפי שעולה מהתסקיר בעניינו, כמו גם סירובו להתחייב לקשר טיפולי עם שירות המבחן בשל הקושי שלו להתפנות ממקום העבודה ורצונו לחזור וללמוד.

מנגד, הסניגור פירט את נסיבות קרות התאונה והתייחס לתנאי הכביש. לטענתו, התנהגותו של הנאשם מיד לאחר קרות התאונה נבעה מחרדה והלם, בשים לב לכך שהנאשם היה רק בן 19 במועד התאונה. הסניגור פירט את נסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות גילו הצעיר ("בגיר צעיר" כדברי כב' השופט ג'ובראן בע"פ 7781/12) ומחלה גנטית ממנה סובלת משפחתו, שהביאה למותם של אחיו ואחיותיו והותירה אותו בן יחיד להוריו, הדואג לפרנסתם. הסניגור פירט את אורח חייו הנורמטיבי של הנאשם וביקש כי אקבל את המלצת שירות המבחן. בעניין זה הפנה לע"פ 3754/14 **פלוני נ' מדינת ישראל**, שם אמר כב' השופט זילברטל, בין היתר, כי:

"...ואולם אין לומר שלא היו מקרים בהם נגזרו עונשי מאסר בעבודות שירות בעבירת הפקרה (שאין עימה אחריות לתאונה עצמה או עבירות נוספות כגון שיבוש וכו'), גם לאחר התיקון לפקודה..."

עוד ביקש הסניגור פסילה קצרה ככל האפשר וקנס כספי לא גבוה.

רבות כבר נאמר ונכתב על עבירת הפקרה אשר היא מהחמורות שבפקודת התעבורה, והמגלמת בתוכה התנהגות פסולה ומכוערת, שיש להוקיעה בכל דרך ובכל אמצעי. מדובר בחובה מוסרית ראשונה במעלה לבוא ולסייע לאדם פצוע הזקוק לעזרה. חובה זו מצאה את ביטויה בחוק לא תעמוד על דם רעך, המחייב כל אדם להושיט עזרה לאדם המצוי בסכנה לחייו או לשלמות ובריאות גופו. חובת ההצלה והסיוע מתחייבת ממידת קל וחומר כאשר מי שנהג ברכב הוא שגרם לפגיעה באדם. הנורמה ההתנהגותית הראויה של עצירה במקום התאונה נועדה להושיט עזרה למי שזקוק לעזרה, וזאת מהטעם שהתרחקות מזירת התאונה בשלבים כה ראשוניים שלה והימנעות מסיוע ראשוני והזעקת עזרה, עלולה לגרום להחמרה במצבו של מי שנפגע בתאונה. יתרה מכך, גם אם עזיבת זירת התאונה לא גרמה במישרין או בעקיפין להרעה במצבו הרפואי של הנפגע, ההתנהגות עדיין תחשב כפסולה וכזו שיש לעקרה מן השורש. תפקידו של בית המשפט הוא לקבוע ענישה הולמת, אשר תבטא את חומרת המעשים וכדי למנוע, למצער להפחית, את הישנותם.

במסגרת החוק לתיקון פקודת התעבורה (מס' 101), תשע"ב-2011, הוחמרה הענישה בגין עבירת הפקרה אחרי הפגיעה, וכוונן מדרג חומרה בהתאם ליסוד הנפשי שנלווה לביצוע העבירה. סעיף 64א(ב), לפיו הורשע הנאשם בתיק זה, קובע עבירת הפקרה שנעשתה כאשר לנוהג מודעות בפועל לגבי פגיעה באדם, להבדיל מידיעה בכוח (סעיף 64א(א)).

מתחם הענישה -

המחוקק הציב את עבירת ההפקרה בראש מדרג חומרת עבירות התנועה, ולעבירה מושא תיק זה נקבע רף מקסימלי של 7 שנות מאסר. לגבי עבירה זו הביע המחוקק עמדה חד משמעית לפיה ראויה ענישה מחמירה הכוללת מאסר בפועל כעונש חובה.

עם זאת, כאמור לעיל, הנאשם לא הואשם באחריות לתאונה ובגרימת החבלות לנפגע בתאונה, אלא בעבירת ההפקרה לבדה. במקרה כזה סבורני כי רף הענישה צריך להיות נמוך יותר, וזאת במובחן מעבירת הפקרה המתבצעת לצד עבירות נוספות. ראו לעניין זה דברי כב' השופט עמית בע"פ 2247/10 ימיני נ' מדינת ישראל.

סבורני כי במקרה כזה, ובניגוד לעמדת המאשימה מתחיל מתחם הענישה מרמה של שישה חודשי מאסר, ותוך אפשרות לריצוי העונש בעבודות שירות, לצד פסילה משמעותית, וזאת בתלות בשאלות כגון התנהגות הנאשם לאחר המקרה, השפעה על מצב הנפגע כתוצאה מההפקרה וכיו"ב נסיבות.

העונש הראוי במקרה דנן:

כשאני מביא בחשבון את כלל הנסיבות, מסקנתי היא כי העונש הראוי במקרה דנן הוא בקצה הנמוך של מתחם הענישה, דהיינו שישה חודשי מאסר שירוצו בעבודות שירות.

למסקנה זו הגעתי בעיקר לאור ארבעה שיקולים עיקריים.

הראשון, כאמור לעיל, היעדר אחריות של הנאשם לתאונה עצמה. הדברים הוסברו לעיל, ואין צורך להרחיב בעניין זה.

השני, היעדר השפעה של מעשה ההפקרה על הטיפול שקיבל הנפגע; למרבה המזל, אין המדובר בפגיעה במי שהיה לבדו ואשר נותר שרוע לצד הכביש עד אשר נמצא, אלא באירוע לו היו עדים אשר הזעיקו חילוץ ועזרה לנפגע. לפיכך, עם כל הכיעור שבמעשהו של הנאשם, עצם עזיבת המקום לא גרמה להחמרה בתוצאות התאונה.

שיקול שלישי, הוא גילו הצעיר של הנאשם. אין לצפות מאדם צעיר שהיה מתחת לגיל 20 במועד האירוע שיקול דעת כשל אדם מבוגר. גם אם אינו קטין עוד, הרי כאמור לעיל הינו בגדר "בגיר צעיר". מובן שאין בכך כדי לפטור אותו מאחריות למעשיו, אולם יש בכך אולי כדי להסביר חלק מהתנהגותו.

שיקול רביעי ומרכזי במקרה דנן, הוא התנהגותו של הנאשם לאחר האירוע. אין צורך להסביר כי יש הבדל גדול בין מי שהסגיר את עצמו זמן קצר לאחר המעשה לבין מי שעשה זאת רק לאחר שהבין שחקירת המשטרה סוגרת עליו,

שלא להזכיר מקרים בהם הגדיל נהג לעשות ופעל לטשטש את הפגיעה ולהעלים עדויות הקושרות אותו ואת רכבו לאירוע. הנאשם כאן פנה מיידית למעבידו ופעל מיידית על פי עצתו של המעביד והתייצב בתחנת המשטרה עוד בטרם נודע על המקרה ובטרם החלה חקירתו.

סבורני כי בגין התנהגות מסוג זה ראוי הנאשם להקלה בעונש. אם נאמר כי אף מי שהסגיר עצמו דקות אחדות לאחר האירוע דינו למאסר ממושך בפועל כעמדת המאשימה, נעודד בכך מי שעזב את מקום התאונה להמשיך לנסות ולהשלים את מעשהו המכוער, לברוח ולטשטש ראיות. אם לא נבחין בין מי שעזב מקום תאונה בפרץ הרגשות המיידים שלאחר האירוע הטראומטי ובין מי שהמשיך ופעל גם לאחר מכן בקור רוח כדי להתחמק מעונש, נעמיד את הראשון במצב שבו "אין לו מה להפסיד", ומאחר ובכל מקרה הוא צפוי לעונש מאסר ממושך בפועל, ייווצר אצלו תמריץ "להשלים" את מעשה ההפקרה בפעולות להעלמת ראיות.

לאמור לעיל, יש להוסיף את נסיבותיו האישיות של הנאשם, את הטרגדיה המשפחתית האופפת את חייו ואת עברו הנורמטיבי והנקי.

בנסיבות אלה, סבורני כי המלצת שירות המבחן לעונש של עבודות שירות היא ראויה, תואמת את הגבול הנמוך של מתחם הענישה, ואני מאמץ אותה.

לפיכך אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

* **6 חודשים מאסר בפועל.**

עונש מאסר זה ירוצה בעבודות שירות בכפר הילדים כרמיאל, כמפורט בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות מיום 28.10.14.

הנאשם יתייצב לתחילת ריצוי עונשו ביום 25.12.14 בשעה 8:00 ביחידת עבודות השירות בתחנת משטרת טבריה.

הנאשם מוזהר כי הפרת תנאי עבודות השירות תביא להפסקתן באופן מנהלי וריצוי העונש במאסר של ממש.

אני גוזר על הנאשם עונש של **מאסר מותנה לתקופה של שישה חודשים למשך שלוש שנים**, שלא יבצע עבירה של נהיגה בזמן פסילה.

אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 שנים. *

לריצוי הפסילה, יפקיד הנאשם את רשיונו במזכירות בית המשפט בעכו.

אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 2 שנים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה בה הורשע בתיק זה. *

אני פוסל את הנאשם מלקבל או מלהחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 4 חודשים וזאת על תנאי למשך שלוש שנים, והתנאי הוא שהנאשם לא יעבור אחת העבירות המפורטות בתוספת הראשונה או בתוספת השניה לפקודת התעבורה ויורשע בה. *

לאור מאסרו, אינני גוזר על הנאשם קנס ומחייב אותו לחתום על התחייבות כספית על סך 5000 ₪ להימנע מלבצע עבירה בה הורשע בתיק זה שנתיים מהיום. ההתחייבות תיחתם בתוך 14 יום, שאם לא יחתום יאסר למשך עשרה ימים. *

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בחיפה בתוך 45 ימים.

המזכירות תמציא החלטה זו לידי הממונה לעבודות שירות.

ניתן היום, 24 נובמבר 2014, במעמד הנאשם, סנגורו עו"ד מג'אדלה וב"כ המאשימה מתמחה מר דנינו.